

Älä kiirehdi nurmikon keväthuoltoa

Aurinkoiset päivät houkuttelevat viherpeukat pihatöihin. Puiden ja pensaiden kevätleikkauksella on jo kiire, samoin havukasvien ja alppiruusujen kevätsuojauksella. Sen sijaan nurmikon ja kukkapenkkien kevätkunnostus saa vielä odottaa.

Puutarhan puiden ja pensaiden leikkauksilla pyritään pitämään kasvit elinvoimaisina ja satoisina. Puita ja pensaita voi leikata niin kauan, kun silmut eivät ole lähteneet kasvamaan. Lepotilassa olevat kasvit eivät vielä ole kuluttaneet energiaa lehtiensä kasvattamiseen ja toipuvat leikkaamisesta paremmin. Kylmän jakson jälkeen lämpimät päivät virittävät kasvit nopeasti kevääseen ja esimerkiksi mustaherukka alkaa nopeasti avata silmujaan.

– Herukoiden leikkaukset voi aloittaa heti, kun lumi on sulanut pensaiden tyveltä. Leikkaamalla poistetaan vanhimpia, vaurioituneita ja lähelle maan pintaa kaartuvia oksia niin, että pensaaseen jää noin 20 oksaa. Oksat leikataan maata myöten poikki. Marjapensaita kannattaa leikata joka kevät vähän kerrallaan. Näin ne tuottavat jatkuvasti satoa, muistuttaa Biolanin puutarhaneuvoja Riikka Kerttula.

Suurin osa puutarhan koristepensaista leikataan harventamalla, jolloin pensaasta leikataan vuosittain vain vaurioituneet ja vanhimmat, sammaloituneet, oksat maata myöten pois.

Vain osa pensaista kestää alasleikkauksen, eli sen, että kaikki oksat leikataan kerralla pois. Runsaasti versoville ja piikikkäille kasveille alasleikkaus on perusteltua, koska niitä on vaikea harventaa. Koristepensaista esimerkiksi juhannusruusu, vuohenkuusama, ruusuangervo, koivuangervo ja pallohortensia kestävät alasleikkauksen.

Estä alppiruusujen ja tuijien ruskettuminen

Aurinkoinen ja tuulinen kevätsää saa ikivihreät kasvit haihduttamaan vettä. Jos maa on vielä jäässä, kasvit eivät saa uutta vettä tilalle. Tämän seurauksena alppiruusut ja tuijat saattavat kuivua ja ruskettua. Usein kuvitellaan, että ikivihreät kasvit ruskettuvat pakkasen seurauksena, mutta todellinen syy on kevätaurinko. Nyt on se hetki, kun voi vielä koittaa pelastaa vihreänä talvehtivat kasvit.

– Ikivihreät kasvit voi suojata kuivattavalta kevätauringolta esimerkiksi havunoksilla tai varjostusverkolla. Suojat kannattaa laittaa kasvien päälle jo kevättalvella, ja niiden annetaan olla paikoillaan niin kauan, että routa on sulanut. Kun yöpakkaset ovat ohi, voi maan sulamista nopeuttaa kastelemalla juuristoaluetta lämpimällä vedellä. Vedenpuutteesta kärsivät alppiruusut roikottavat lehtiään haihdunnan vähentämiseksi. Kun lehdet nousevat normaaliin asentoon, tietää, että kasvi saa juurillaan taas riittävästi vettä, opastaa Biolanin puutarhaneuvoja Riikka Kerttula.

Myös perennojen, ruusujen ja köynnösten päällä olleet talvisuojat poistetaan vasta maan sulamisen jälkeen.

Kukkapenkin kevätsiivous on helppoa

Lumen alta paljastuvaan kukkapenkkiin jääneet kuivat lehdet saa jättää haravoimatta. Myös kukkapenkissä talven töröttäneet kuivat kukkavarret voi silputa kasvien tyvelle. Madot ja muut pieneliöt hajottavat kuivuneet kasvinosat humukseksi.

– Kukkapenkkiin jätettyjen kuivien kasvijätteen hajoamista voi nopeuttaa ripottelemalla niiden päälle typpipitoista kevätlannoitetta tai kanankakkarakkeita. Lannoituksen jälkeen kukkapenkin pinnalle levitetään vielä ohut kerros uutta multaa tai kompostia katteeksi. Näin istutusalue on kerralla siisti ja maahan saadaan uutta humusta, vinkkaa Biolanin puutarhaneuvoja Riikka Kerttula.

Älä kiirehdi nurmikon keväthuoltoa

Lumen alta paljastuva nurmikko saattaa näyttää lohduptomalta: kuollutta nurmiainesta, paljaita kohtia ja sammalta. Kevät on oikea hetki kunnostaa nurmikko vahvaan ja terveeseen kasvuun. Mutta malta odottaa roudan sulamista ja nurmikon kuivumista!

– Kotipuutarhurin yleisin virhe on kiiruhtaa haravoimaan juuri lumen alta paljastunutta nurmikkoa. Märkä nurmikko tiivistyy jalkojen alla, ja tiivistyminen heikentää juurien elinolosuhteita. Jos juuret eivät voi hyvin, ei kasvikaan voi hyvin. Tiivistyneellä nurmikolla sammal valtaa helposti alaa. Siksi nurmikolle mennään tapastelemaan vasta, kun maa kuivahtanut, muistuttaa Biolanin Kerttula.

Kun nurmi lähtee keväällä kasvuun, se tarvitsee ravinteita. Sammaloituneelle nurmikolle on oma erikoislannoitteen, joka kuivattaa sammaleen pois ja samalla ravitsee nurmiheinät vahvaan kasvuun.

– Moni jättää nurmikon lannoittamatta, jotta pääsisi ruohon leikkaamisessa vähemmällä. Tosiasiassa lannoittamatta jättäminen aiheuttaa kituliasta kasvua ja nurmikko häviää vähitellen kilpailussa rikkakasveja ja sammalta vastaan. Eli jos haluat kasvattaa tiiviin ja elinvoimaisen nurmikon, älä laiminlyö lannoitusta, äläkä myöhemmin kesällä myöskään säännöllistä leikkaamista, muistuttaa Biolanin Kerttula.

Jos nurmikossa on laikkuja, joissa ei kasva mitään, on kevät oikea aika tehdä paikkauskylvö. Paikattavista kohdista rikotaan maan pinta esimerkiksi rautaharavalla ja päälle levitetään 1–2 cm kerros uutta multaa. Siemenet kylvetään ja haravoidaan kevyesti pintamultaan. Multa tiivistetään vaikka jaloin polkemalla ja kylvöstä kastellaan kunnes siemenet ovat itäneet.

Näin aloitat puutarhan kevättyöt:

1. Leikkaa marjapensaat heti, kun lumi on sulanut niiden tyveltä.
2. Jos on kuivaa, kastele alppiruusut ja havukasvit lämpimällä vedellä.
3. Siisti kukkapenkki silppuamalla kuivat varret.
4. Lannoita perennat, pensaat, puut ja nurmikko.
5. Kylvä nurmikon paljaisiin kohtiin uusia siemeniä.

*Lisätietoja: Biolanin puutarhaneuvoja Riikka Kerttula
040 5795 626, riikka.kerttula@biolan.fi*